

SGUs samhällsbyggnadsråd den 21 mars

Deltagare:

Anette Madsen (ordförande)	SGU
Lovisa Zillén Snowball	SGU
Jennie Abelsson	SGU
Birgitta Halvarsson	SGU
Carl-Erik Hjerne (punkt 4 och 5)	SGU
Elin Norström (punkt 6 och 7)	SGU
Ulf Bergström (punkt 6 och 7)	SGU
Henrik Wingfors	Svenskt vatten AB
Mårten Sohlman	Sveriges Bergmaterialindustri
Mattias Gustavsson	Borr företagen
Nanna Wikholm	Naturvårdsverket
Lena Sultan	Trafikverket
Ann-Sofie Eriksson	SKR
Victoria Svahn	Göteborgs stad
Yvonne Rogbeck	SGL
Jenny Norrman (anslöt kl 10:20)	Chalmers

Anmält förhinder:

Johan Kling	HaV
Annelie Bergholm Söder	Länsstyrelsen Gotland
Sonia Andersson	Boverket

1. Inledning

Anette inleder med att berätta om sin bakgrund där hon t.ex. tidigare varit huvudman för SGU. Vidare berättar Anette hon redan har pratat med Generaldirektörer från HaV, Naturvårdsverket och SGL, samt företrädare från LKAB, Boliden och SWEMIN. Anette informerar om att SGU inom kort bli beredskapsmyndighet och flyttar till nya lokaler i Uppsala.

2. Bordet runt

Lena Sultan, Trafikverket, berättar att Trafikverket arbetar med det förändrade säkerhetsläget. Trafikverket genomför även en kraftsamling för att öka effektiviteten och komma ifrån arbete i "stuprör". Trafikverket har fått kraftig ökning av anslag avseende underhåll. Trafikverket kommer även arbeta med frågor kopplade till NATO. Trafikverket tittar även på sina processer kopplade till vattenverksamhet.

Ann-Sofie Eriksson, SKR, berättar att SKR tittat på en remiss angående uran kopplat till fysisk planering. Andra viktiga frågor hos SKR är klimatanpassning, civilt försvar samt VA.

Victoria Svahn, Göteborgs stad, berättar att Göteborgs stad arbetar med frågor kopplade till klimatanalyser. Vidare berättar Victoria att staden arbetar med en klimatanpassningsplan angående ras och skred. Göteborgs stad arbetar även med säkerhetsfrågor angående gamla geotekniska kartor. Inom verksamheten planerar dom även för att bjuda in kommunala geologer/geotekniker till en träff.

Nanna Wikholm, Naturvårdsverket, berättar att Naturvårdsverket har ny Generaldirektör. Just nu har Naturvårdsverket många regeringsuppdrag ca. 60 st. Naturvårdsverket arbetar även med genomförandet av avloppsdirektivet samt stödjer kommuner vid planering av ny kärnkraft.

Yvonne Rogbeck, SGI, berättar att SGI arbetar mycket med klimatanpassning och skredkarteringar. Just nu arbetar SGI med ett pilotprojekt kring norra Vänerområdet. Yvonne berättar vidare att SGI arbetar inom Haverikommissionen angående skredet i Stenungsund.

Mattias Gustavsson, Borr företagen berättar att borrbranschen under en tid haft en nedgång och att det fortfarande finns osäkerheter inom branschen. Mattias berättar att det arbetas med ett nytt direktiv angående energiprestanda. Borr företagen arbetar även med beredskap kopplat till brunnar vid händelse av kris.

Mårten Sohlman, berättar att SBMI anordnar branschdag i nästa vecka. Just nu så är det stort fokus inom branschen på cirkuläritet. På branschdagen kommer även miljötillståndprocessen diskuteras. Regionala materialförsörjningsplaner är fortfarande aktuella inom branschen.

3. Presentation från ledamöter

Henrik Wingfors, berättar att Svenskt vatten är en branschorganisation för landets VA-organisationer i samtliga 290 kommuner. Henrik visar att förändringstrycket inom branschen är högt kopplat till t.ex. gammal VA-infrastruktur, klimatförändringar samt säkerhet och beredskap. Investeringsbehovet fram till 2040 inom branschen kommer vara minst 560 miljarder kr.

Slutligen berättar Henrik att Svenskt vatten vill se förslag på en långsiktig finansiering av VA, samt en statlig utredning angående t.ex. stabila villkor för VA-utgiftsuttag och ett tydliggörande angående Statens roll.

4. Grundvatten i ett förändrat klimat

Carl-Erik Hjerne presenterade vad SGU gjort hittills i ett avslutade och ett påbörjat regeringsuppdrag angående grundvatten i ett förändrat klimat. En delrapport släpptes från SGU i april 2024 och en slutrapport i januari 2025. Inom regeringsuppgraden så har SGU t.ex. gjort en utökad analys av klimatförändringars påverkan på grundvattenmängden och vi tillhandahåller numera även klimatindikatorer för grundvatten via ett API. Slutsatser från SGU:s arbete är t.ex. att förändringarna är större för kraftigare klimatscenarier och senare tidsperioder och att det kommer vara större förändringar kopplat till årstider än förändringar sett över ett helt år.

5. Grundvatten i ett förändrat klimat – diskussion

Under diskussion samtalades det t.ex. om konflikter kopplat till förändrade grundvattennivåer i händelse av kris, påverkan på våtmarker och kolbildning samt metodik för att i framtiden göra konsekvensanalyser kopplade till grundvatten i ett förändrat klimat.

6. Förbättrade jord- och bergartskartor i Nyköpingsområdet – Geologisk information för en hållbar samhällsplanering

Elin Norström och Ulf Bergström presenterade en ny rapport där syftet är att lyfta SGU:s geologiska kartor och data som kan användas inom samhällsplanering inom ett visst geografiskt område. Rapporten riktas i första hand till aktörer som arbetar med samhällsplanering och det återfinns mycket hänvisningar till andra SGU rapporter för fördjupningar. I rapporten återfinns t.ex. information om materialförsörjning, byggnadsgeologi, förutsättningar för skred och sura sulfatjordar.

7. SGU-rapporter med fokus på hållbar samhällsplanering

Under diskussionen lyftes frågor till rådets ledamöter, t.ex. om formatet på rapporten är bra för att nå ut till användare, samt om något saknas i rapporten. Det diskuterades även vilka geografiska områden där rapporter likt detta kan vara aktuellt samt om rapporten kan ersätta information som SGU lämnat i remissvar.

8. Avslutning

Doodle kommer skickas ut angående nästa Samhällsbyggnadsråd